

A magyar idegenforgalom fejlődésének új irányai

Írta: SZVIEZSÉNYI ZOLTÁN, a Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottság igazgatója

Az idegenforgalom, mint gazdasági tényező, a mi csonka országunk célkitűzései között az első helyre került. Első helyre került főképp azért, mert azok között a korlátozott lehetőségek között, amelyben ma a termények értékesítése, az ipari export tengődik, az autarchikus elzárkózás politikája mellett alig van a gazdasági életnek oly szuverén területe, ahol saját elhatározásából tud megindítani akciókat és az ország gazdasági javait saját elhatározásából tudja a gazdasági élet vérkeringésébe bellítani. Hogy terményeit ki tudja vinni, függ a kompenzációs tárgyalásoktól. Hogy ipari terményeit ki tudja vinni, függ a jó kereskedelmi szerződésektől.

Az idegenforgalom, mint *export*, úgy áll, hogy saját elhatározásunktól függ, hogy külföldről idegent olyan mennyiségben hozzunk ide, amilyen mértékben keresztül tudjuk vinni akaratumkat. Aki idejön, annak portékát adunk, megismertetjük Magyarországot szépségeivel és nem utolsó sorban *Budapest gyógytényezőivel*. Ez olyan akvizíciós tevékenység, amelyet nem korlátoz — legalább is egyelőre — a külföldi államokkal kötött gazdasági szerződés, ami természetesen nem jelenti azt, hogy a körülöttünk lévő államok, feismerve a nemzetgazdasági jelentőségét, nem igyekeznek megnehezíteni az idegenforgalomnak azt a részét, amely egyes országokból az utasok hozzánk való irányításától függ. Rájöttek a külföldi államok is arra, milyen nagy nemzetgazdasági jelentősége van az idegenforgalomnak és minden kényszereszközzel odahatnak, hogy az embert, az utast is felvegyék a kompenzációs listára és ami alig volt elképzelhető, embereket kapunk sertés ellenében, mint legutóbb Ausztria is ez alapon kapott Lengyelországból idegeneket. Így kerül az utas az állattal egy mérlegre és hovatovább számolnunk kell azzal, hogy amilyen mértékben leleményességgel az idegenforgalmi lehetőségeket kibányásztuk, az ellenkező oldalon ott leselkedik mindig a rém, hogy azt a munkát, amelyet elvégeztek az idegenforgalmi intézmények és szervek, mint rontják el körülöttük a természetet, a környezetet és az

kényszerű szükségzerű átmeneti, de böics intézkedés volt. Ha előkelő, gazdag utasokat nem is tudtunk olyan számban hozni, mint szeretttük volna, elvitték Budapest hírére messze földre a középosztálybeli utasok, akik maguk voltak az élő propagandisták.

*

Most mi az idegenforgalom további célkitűzése és mi az idegenforgalom kritériuma? Kihozni egy idegenből annyit, amennyit csak lehet, lekötni egy idegent egy helyre, ameddig csak lehet. Ha Budapest kizárólag mint turisztikai érdekesség szerepel, ez még nem elég. Ki kell termelni mindazt a lehetőséget, amely Budapest látónivalói mellett mint érték itt van. Miután — sajnos — ezidőszerint csak Budapestről lehet szó, nagyobb vonalú idegenforgalom tekintetében most egyéb egzotikumaink nem érdekelnek olyan széles rétegeket, mint szeretnők. Budapest azonban különböző szempontból idegenforgalmi centrum, tehát különböző idegenforgalmi értékei vannak. Rendkívül szerencsés adottságokkal rendelkezik. Budapest fővárosa, metropolisa az országnak, nagy ipari centrum, a mezőgazdaságnak is centrális piaca. Zenei, művészeti életével bármikor többet tud produkálni, mint Salzburg, amely pedig híres arról, hogy nagyszabású attrakciókkal az idegeneket odagyűjti, nagyrészt magyar művészek bevonásával. Amit Salzburg importál, azt az idegen egyformán megkapja Budapesten, mert egy *Hubay, Bartók, Kodály, Dohnányi* itt élnek köztünk, az *Opera* kitűnő előadásokat ad, a magyar cigányzene, filharmonikus zene állandóan nagy attrakció volna, ha kint volna. Ez, mint adottság, Budapesten megvan.

Sportattrakcióink szintén elsőrendűek, úgyhogy ami egy turistát leköt, Budapesten meg is kapja.

További érték az, ami *Budapest fürdőiben és gyógytényezőiben* rejlik. Ez eddig meglehetősen el volt hanyagolva a háború előtt, nem azért, mintha ezek az értékek akkor is nem lettek volna azok, de valahogyan Budapest fejlődése egy bizonyos irányban olyan rohamos tempóban halad, hogy a fürdőpropaganda háttérbe

mint ezeket a festői sziklákat, melyeknek tövében ott fakadnak a gyógyvizek különböző típusban, melyeket valóságos geológiai csodáknak kell venni. Ilyen kis területen annyi típusú víz van együtt, amelynek változatai mindannyiunk előtt ismeretesek. Budapest fürdői a háború előtt a fejlődő gyárvárosban teljesen eltűntek; a háború utáni szükségyszerűség azonban most egész új fejlődési lehetőségeket alkotott. A Tabán még két-három évvel ezelőtt teljesen meghatározatlan geológiai terület volt. A főváros maga sem tudta eldönteni, mi legyen a Tabán, amely annyi sok pénzébe került a fővárosnak. A közművek hiányoznak, úgyhogy megfelelő nagy összegek nélkül a Tabán beépítése nem is volna lehetséges. Még tavaly is az volt az elgondolás, hogy megfelelő közművekkel kell ellátni és bérházakat kell építeni. Tervpályázat is volt, amelyen az volt a kikötés, hogy a fehérsastéri iskolára tekintettel kell lenni a pályázóknak, viszont a fürdők közelségére nem tartoznak tekintettel lenni. A Tabánt a főváros még nem tartja elintézettnak. Egy év sem kellett hozzá s a közvélemény olyan elemetáris erővel kívánta a Tabánnak a fürdővároshoz való csatolását, hogy ma, amikor nincsenek házak és ennél fogva gyermekek sem ezen a területen, ottmaradt az iskola, ennek a szép területnek a közepén és természetesen a főváros vezetősége az iskolát lebontásra ítélte, mert útjában áll a rendezésnek. Tehát éppen az ellenkezője következett be annak, amivel előző évben pályázatot nyert egy műegyetemi professzor terve. Nagyon helyeseljük a főváros vezetőségének ezt a revizionált álláspontját, mert tényleg nincs értelme, hogy ilyen értékes területen gombhoz varrják a mellényt. Ez a területrészt igen gyors fejlődésnek fog indulni. Már is nagy érdeklődés mutatkozik a külföldi tőke részéről. Vannak ajánlatok, amelyek *szanatóriumok, szállodák építésére kérték engedélyt*. Fúrások iránt is érdeklődnek.

A második centrum a *Lukács-, Császárfürdők és a Szent Margitsziget által határolt terület*. Ez városrendezés és fejlesztés szempontjából rosszabbul áll, de a Margitsziget ideális, elkülönített, szép fürdőpark. A walesi herceg tetszését is megnyerte, aki megígérte, hogy megegyezően eljön és huzamosabb időt fog itt tölteni. Harmadik fürdőcentrum a *Széchenyi-fürdő és környéke*. Gyógyszállóval felszerelve nincs, tehát csak bejáró betegek részére alkalmas. Gyógytényezői is elsőrendűek. Hibája, hogy egyetlen melegforrásból táp-

szorosan latba esik minden, ami a népszéles rétegeinek új munkaalkalmat és gazdasági elhelyezkedést biztosít.

Itt szóba jön az *ifjúság* problémája is. Az idegenforgalom megmozdít mindenféle ágazatot, művelt és képzett fiatalság az idegenforgalomban feltétlenül el fog tudni helyezkedni. A kereskedelmi miniszter úrtavaly rendelte éppen el az Idegenvezetők Tanfolyamának felállítását és máris 160 olyan diplomás fiatal ember nyert elhelyezést, akik azelőtt nem is gondoltak arra, hogy a nyelvteljeséget és a jó modort az

idegenforgalomban is megfelelő módon lehet kamatoztatni.

Tehát azt látjuk, hogy az idegenforgalom és a fürdőügy rendszeres kibányászás alá kerülése esetén lényegesen fognak enyhülni a polgárság terhei és szent meggyőződésem az, hogy Budapest fürdőivel, természeti adottságaival, izlésével és kultúrájával tökéletes autarchia, sokkal többet tud exportálni, mint amennyire neki van szüksége s ebből a fölös életerőből mindig fog tudni kisugározni a csonka ország egyéb részeire is.